

Відповіді

2021

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти Завдання для II етапу олімпіади з української мови та літератури 7 клас Українська література

I. Напишіть твір-роздум на тему «Добре ім'я – найкраще багатство». (12 балів)

II. Дайте відповідь на питання, дотримуючись чіткості й лаконічності у висловлюваннях.

1. Хто з українських композиторів поклав на музику текст «Заповіту» Т.Г.Шевченка? (*Пісня поширилася з музикою, що була створена полтавським учителем Гордієм Павловичем Гладким*)
2. Хто допоміг викупити Т. Шевченка з кріпацької неволі?
(*Коли жив у Петербурзі, у Тараса особливо розвинувся талант художника й поета. У 1838 році з допомогою передових культурних діячів: художників К.Брюллова, І.Сошенка, О.Венеціанова, поета В.Жуковського та інших – Шевченка було викуплено з кріпацтва. Йому йшов 25-й рік*).
3. Коли був написаний „Заповіт” Т.Шевченка? Чому? (25 грудня 1845, Переяслав, тяжко хворів, сумні думки про смерть змусили Шевченка взятися за перо)
4. У чому полягає своєрідність будови коломийок? Проілюструйте прикладом. 2-рядкова чотирнадцятискладова (4+4+6) строфа. Та я собі /заспіваю,/ тоненько засвищу,/Стільки знаю / співаночок,/ як трави та листу.
5. З якого твору ці слова і кому належать: «Раз мати родила, раз і гинути прийдеться»? («Захар Беркут». Бурунді)

(5 балів)

Українська мова

I. Запишіть усі можливі форми ступенів порівняння від слів: поганий, високий.

Поганий – гірший, найгірший, більш/менш поганий, найбільш/найменш поганий, щонайгірший, якнайгірший, гірший від усіх/над усе.

Високий – вищий, найвищий, більш/менш високий, найбільш/найменш високий, якнайвищий, щонайвищий, вищий від усіх/над усе.

(8 балів)

II. Від поданих іменників утворіть прикметники і запишіть їх.

Софія, Ніцца, Буг, Париж, Лейпциг, Калуш, Нью-Йорк, Прага.

Софія-софійський, Ніцца-ніцький, Буг-бузький, Париж-паризький, Лейпциг-лейпцизький, Калуш-калуський, Нью-Йорк-нью-йоркський, Прага – празький.

(4 бали)

IV. Запишіть текст, замінюючи цифри словами й утворюючи зі слів і цифр, що в дужках, складні слова. Підкресліть граматичні основи.

Іван Франко народився 1856 р. в с. Нагуєвичах на Львівщині в родині сільського коваля. (16 років) хлопцем утратив батьків. Його літературна спадщина становить більше 4000 творів різноманітних жанрів. Нині ми маємо (50 том) зібрання творів Каменяра (з енциклопедії).

Іван Франко народився тисяча вісімсот п'ятдесяти шостого року в с. Нагуєвичах на Львівщині в родині сільського коваля. Шістнадцятирічним хлопцем утратив батьків. Його літературна спадщина становить більше чотирьох тисяч творів різноманітних жанрів. Нині ми маємо п'ятдесять томів зібрання творів Каменяра (З енциклопедії).

(6 балів)

Усього – 35 балів

Відповіді

2021

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти Завдання для II етапу олімпіади з української мови та літератури 8 клас

Українська література

I. Напишіть твір-роздум на тему «У піснях – історія українців».

(12 балів)

II. Дайте відповідь на питання, дотримуючись чіткості й лаконічності у висловлюваннях.

1. Назвіть українські історичні пісні про боротьбу козаків з турецько-татарськими нападниками. («Зажурилась Україна», «Ta, ой, як крикнув же козак Сірко»).
2. Про якого народного героя складали пісні, легенди, порівнювали його з Робіном Гудом? (Про Устима Кармалюка).
3. У якій народній пісні образ України є потужним образом-усобленням? («Зажурилась Україна, бо нічим прожити...»)
4. Про яку історичну пісню сказано так: «Цей твір багатоголосий. У пісні звучать і героїчні мотиви, і гордість за перемогу, і дошкульна іронія, і навіть сарказм...»? («Чи не той то хміль»).
5. Який образ-символ використано в пісні «Ta, ой, як крикнув же козак Сірко»? (Орли: «Орли та із Січи вилітали»).

(5 балів)

Українська мова

I. Запишіть іменники в родовому відмінку однини.

Пломбір, Красний Лиман, листопад (назва процесу), радіус, багаж, гнів, Дунай, віск, Ігор, університет.

Пломбіру, Красного Лиману, листопаду, радіуса, багажу, гніву, Дунаю, воску, Ігоря, університету.

(5 балів)

II. Розподіліть сполучення слів на три групи: з простим дієслівним, складеним дієслівним та складеним іменним присудками.

Хотіли працювати добре, буде знайомитися з вами, буде хорошим учителем, діти бажали вчитися, ладен пожертувати собою, зараз будемо вечеряті, будемо знайомі з вами, нехай пояснить свою думку, стає дуже уважним, буде читати виразно.

(Простий дієслівний - буде знайомитися, будемо вечеряті, нехай пояснить, буде читати, складений дієслівний - хотіли працювати, бажали

вчитися, ладен пожертвувати, складений іменний - буде вчителем, будемо знайомі, стає уважним)

(5 балів)

III. Відредакуйте словосполучення: сім козенят, самий активний учень, слідуюча зупинка, любий клієнт, більша половина, найбільш помітніший, давайте читати книгу, прийшов у сім годин, приймати участь, спортивна площа

(Семеро козенят, найактивніший учень, наступна зупинка, будь-який клієнт, більша частина, найбільш помітний, читаймо книгу, прийшов о сьомій годині, брати участь, спортивний майданчик)

(5 балів)

IV. Запишіть правильно слова, знімаючи риску.

Як/най/більше, без/сліду, в/нагороду, до/зпитання, до/сьогодні, на/жаль, по/змозі, у/стократ, день/у/день, тим/часом, в/цілому, по/четверо.

(Якнайбільше, без сліду, в нагороду, до запитання, до сьогодні, на жаль, по змозі, у стократ, день у день, тим часом, в цілому, по четверо).

(3 бали)

Усього – 35 балів

Відповіді

2021

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти Завдання для II етапу олімпіади з української мови та літератури 9 клас

Українська література

**I. Напишіть твір-роздум на тему «Для чого людині треба мати добре ім’я?»
(за біблійними притчами).**

(12 балів)

II. Дайте відповідь на питання, дотримуючись чіткості й лаконічності у висловлюваннях.

1. Назвіть князів з «Олегового хороброго гнізда» («Слово про похід Ігорів»). (*Нащадки князя Олега: князь Ігор, його син Володимир, брат Всеволод, небіж Святослав*).
2. З якими тваринами автор «Слова ...» порівнює таких персонажів: Бояна, Всеволода, Ярославну, князя Ігоря, Овлура? (*Боян - соловій, Всеволод – буй-тур, Ярославна – чайка (зигзиг), князь Ігор - сокіл, Овлур – вовк*).
3. Укажіть перший рукописний переклад Біблії староукраїнською мовою. (*Пересопницьке Євангеліє*)
4. У чому полягає „ідея сродної праці” за Г.Сковородою? (*Щастя людини полягає в тому, щоб займатися тим, до чого вона має природні здібності і склонності*).
5. Який із засобів образної характеристики героїв у п’єсі „Наталка Полтавка” І.Котляревського відсутній? (*Авторська характеристика*)

(5 балів)

Українська мова

I. Утворіть словосполучення, замінюючи іменники прикметниками.

(Софія) собор, (Софіївка) парк, (Ніцца) кінофестиваль, (Золотоноша) школа, (Свірж) замок, Лейпциг (університет), (Калуш) завод, Нью-Йорк (хмарочос).

(5 балів)

Софійський собор, Софіївський парк, Ніццкий кінофестиваль, Золотоніська школа, Свірзький замок, Лейпцизький університет, калуський завод, нью-йоркський хмарочос.

ІІ. Випишіть із наведених поєднань слів такі, що не можуть бути словосполученнями.

Добре вчитися, зближення культур, Миколка мріє, батько й син, знає багато, тривожні звуки, дати на горіхи, вивчити правило, через тиждень.

Миколка мріє, батько й син, дати на горіхи, через тиждень.

(4 бали)

ІІІ. Запишіть числівники словами.

Виступили перед 7492 виборцями. Бюлетеї роздали 7492 виборцям.

Допомогти 8 друзям. Спілкуватися з 47 колегами. Відбулося в 1958 році.

(5 балів)

Сімома (сьома) тисячами чотирмастами дев'яноста двома. Сімом (семи) тисячам чотириомстам дев'яноста двом. Восьми (вісімом). Сорока сьомома (сімома). Тисяча дев'ятсот п'ятдесят восьмому.

ІV. Розкрийте значення фразеологізмів і до кожного з них доберіть по два фразеологізми-синоніми.

Брати на решето когось -

Пройти крізь сито й решето –

(4 бали)

Брати на решето когось – обмовляти когось; перемивати кісточки комусь, брати на зуби, перебирати (перебрати) усі жилочки

Пройти крізь сито й решето – мати досвід; пройти крізь вогонь і воду, собаку з'їсти, пройти Крим, і Рим, і мідні труби.

Усього – 35 балів

Відповіді

2021

**Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання для II етапу олімпіади з української мови та літератури
10 клас**

Українська література

I. Напишіть твір-роздум на тему «Кожній людині слід виховувати свій характер протягом усього життя».

(12 балів)

II. Дайте відповідь на питання, дотримуючись чіткості й лаконічності у висловлюваннях.

1. Зав'язкою твору «Кайдашева сім'я» І.Нечуя-Левицького є момент, коли... (*У сім'ї Кайдашів з'являється Мотря*).
2. Який із народних звичаїв описаний у творі «Кайдашева сім'я»? (*Оглядини*).
3. Яка особливість твору «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного? (*Кожен розділ є окремою новелою з власним сюжетом*).
4. Хто сповідує у творі «Хіба ревуть воли, як яsla повні?» Панаса Мирного такий життєвий принцип: «Моя хата скраю»? (*Грицько*).
5. Назвіть кульмінаційний момент сюжетної лінії, пов'язаної з історією життя та падінням Чіпки (*Убивство сім'ї Хоменків*).

(5 балів)

Українська мова

I. Продовжте синонімічні ряди (не менше 2 слов).

Обрій, крайнебо, ...

Дорога, шлях, ...

Паросток, парость, ...

Небокрай, горизонт, видноколо, виднокіл; путівець, шосе, автострада, магістраль, траса; паросль, пагін, зеленець.

(6 балів)

II. До поданих фразеологізмів доберіть фразеологізми-синоніми.

Товтки воду в ступі –
будувати повітряні замки –

з'їсти собаку (на чомусь) –

*Товкти воду в ступі – переливати з пустого в порожнє;
будувати повітряні замки – «ловити жар-птицю»;
з'їсти собаку (на чомусь) – набити руку.*

(3 бали)

III. Перепишіть слова, поставте, де потрібно, апостроф або м'який знак.

Ар...ергард, порт...е, ад...ютант, Н...ютон, ін...екція, н...юанс, прес-пап...е, кар...єрист, Кордил...єри, мад...яр, кон...юнктура, п...єдестал, бракон...єр, Н...юфаундленд, ескадрил...я, к...янті, г...яур, сек...юриті, пен...юар, б...язевий.

(5 балів)

Ар'єргард, портьє, ад'ютант, Ньютон, ін'екція, нюанс, прес-пан'є, кар'єрист, Кордильєри, мадяр, кон'юнктура, п'єдестал, браконьєр, Ньюфаундленд, ескадрилья, к'янті, гяур, сек'юриті, пенрюар, бязевий.

IV. Від поданих іменників утворіть чоловічі й жіночі імена по батькові.

Прокіп, Ярослав, Лука, Кузьма; Сава; Матвій.

(6 балів)

Прокіп [Прокопович, Прокопівна]; Ярослав [Ярославович, Ярославівна]; Лука [Лукич, Лукович, Луківна]; Кузьма [Кузьмич і Кузьмович, Кузьмівна]; Сава [Савич і Савович, Савівна]; Матвій [Матвійович, Матвіївна].

V. Перебудуйте двоскладні речення на безособові. Запишіть їх. Граматичну основу підкресліть.

1. Ти ніде не знайдеш цієї книги.
2. Я хочу поїхати в Крим.
3. Ви не повинні спиратися на поручні.

1. Тобі ніде не знайти цієї книги. 2. Мені хочеться поїхати в Крим. 3. Вам не треба спиратися на поручні.

(3 бали)

Усього – 40 балів

Відповіді

2021

**Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання для II етапу олімпіади з української мови та літератури
11 клас**

Українська література

I. Прочитайте наведений текст.

Для великих справ потрібна злагода й одностайність. Часто можна почути, що людям важко досягти згоди саме через прагнення кожного до влади. Але лідер має бути один. А може, влада багатьох і рівноправність кожного - це і є найкращий спосіб керування? Який із цих способів організації влади мало б обрати суспільство?

Викладіть Ваш погляд на цю проблему. Сформулюйте тезу, наведіть 2-3 переконливі аргументи, які найкраще підтверджують Ваші міркування.

Проілюструйте Ваші думки посиланнями на приклади з художньої літератури, історичними фактами або випадками з життя. Сформулюйте висновки.

(12 балів)

II. Дайте відповідь на питання, дотримуючись чіткості й лаконічності у висловлюваннях.

1. Якої настроєвої та кольористичної тональності сповнена новела Миколи Хвильового «Я (Романтика)? (Трагічної).
2. Якого кольору світло ллє місяць на узлісся, де син-чекіст розстрілює свою матір? (Зелене).
3. Що підкреслено образом-символом, винесеним у заголовок збірки П.Тичини «Соняшні кларнети»? Образом сонячних кларнетів автор підкреслює музикальний характер своєї творчості, вказує на синтез у ній животворного сонячного тепла і світла з музикою всесвіту, що єднають людину з природою.
4. Який твір П.Тичини можна назвати «недописаною поемою життя»? «Сковорода. Симфонія»
5. Герой роману В.Підмогильного «Місто своє перше оповідання написав про... стару бритву

(5 балів)

Українська мова

I. Визначте рід поданих іменників.

Аташе, тріо, біль, путь, Міссісіпі, Токіо, кюре, івасі, колърабі, авеню, тюль, нежить, колібрі, казино, какаду.

Аташе (ч.р.), тріо (с.р.), біль (ч.р.), путь (ж.р.), Міссісіпі (ж.р.), Токіо (с.р.), кюре (ч.р.), івасі (ж.р.), колърабі (ж.р.), авеню (ж.р.), тюль (ч.р.), нежить (ч.р.), колібрі (ч.р.), казино (с.р.), какаду (ч.р.).

(5 балів)

II. Замініть слова іншомовного походження власне українськими.

Гарантія, інертний, плеоназм, консолідація, еволюція, лінгвістичний, амбіція, ідентичний.

Гарантія — порука, забезпечення, інертний — бездіяльний, нерухомий, млявий, плеоназм — багатослів'я, надмірність, консолідація — зміщення, об'єднання, еволюція — розвиток, лінгвістичний — мовний, амбіція — гонор, чванливість, себелюбство, ідентичний — однаковий, тотожний, подібний, рівнозначний.

(4 бали)

III. У котрих словосполученнях відносні прикметники вжито в значенні якісних?

1. Золота пора.
2. Дерев'яний погляд.
3. Малинова хустка.
4. Мідний перстень.
5. Кришталева вода.
6. Скляний посуд.
7. Сталева воля.
8. Малиновий сік.
9. Сніговий покрив.
10. Вітрильний човен.

(5 балів)

У значенні якісних вжито: 1. Золота пора. 2. Дерев'яний погляд. 3. Малинова хустка. 5. Кришталева вода. 7. Сталева воля.

IV. Визначте смыслові зв'язки між частинами складносурядного речення.

1. І серцю дано не біdniti, і думам не дано всихать (М. Стельмах).
2. Прилинув вітер, і в тісній хатині він про весняну волю заспівав (Леся Українка).
3. Задощило, і фільмування довелося припинити (О. Гончар).
4. Усе повертається, але роки йдуть без вороття (Крил. вислів).
5. Слово – срібло, а мовчання – золото (Нар. тв.).
6. То комиш упаде в око, то дим тріпоче в повітрі (М. Коцюбинський).

(6 балів)

1. *I серцю дано не біdniti, i думам не дано всихать (М. Стельмах) – одночасність.*

2. *Прилинув вітер, i в тісній хатині він про весняну волю заспівав (Леся Українка) – послідовність.*

3. *Задощило, i фільмування довелося припинити (О. Гончар) – причина i наслідок.*

4. *Усе повертається, але роки йдуть без вороття (Крил. вислів) – протиставлення.*

5. *Слово – срібло, а мовчання – золото (Нар. тв.) – зіставлення.*

6. *То комиш упаде в око, то дим тріпоче в повітрі (М. Коцюбинський) – чергування явищ.*

V. Запишіть іменники в родовому відмінку.

Вівторок, грім, закон, колектив, Крим, мотор, пісок, предмет, прогрес, сорт, Будапешт, гнів.**(3 бали)**

Вівторка, грому, закону, колективу, Криму, мотора, піску, предмета, прогресу, сорту, Будапешта, гніву.

Усього – 40 балів